

TOVERITAR

Amerikan suomalaisten työläisnaisen 22-nenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Ore., joka distriktin The Western Workmen's Pub. Co:n kustantamana.

Huoneusto sijaitsee 10:n ja Duane katu-ten kulmassa. Puhelin 365.
Ilmoitushinta 50 senttiä tuumalta kerran. Naimailmoituksista \$1.00 ensimmäiseltä tuumalta ja 30 senttiä jokaiselta seuraavalta sivulta.

TILAUSHINNAT YHDYSVALTOIHIN
1 vuosikerta \$1.00, puoli vuotta 60c
CANADAAN
1 vuosikerta \$1.25 puoli vuotta 75c
SUOMEEN
1 vuosikerta \$1.50, puoli vuotta 80c
ADDRESS:
TOVERITAR

BOX 99 ASTORIA, ORE.

TOVERITAR

(THE WOMAN COMRADE.)

Organ of the Finnish Working Women in America, Published every Tuesday by The Western Workmen's Publishing Co.
Advertising rates 50c per inch per insertion.

SUBSCRIPTION RATES
IN THE UNITED STATES:
One year \$1.00, 6 months 60c
IN CANADA:
One year \$1.25, 6 months 75c
IN FOREIGN COUNTRIES:
One year \$1.50, 6 months 80c

Entered as second-class matter July 18th, 1911, at the Post Office at Astoria, Oregon, Under the Act of March 3rd, 1879.

TOIMITUS

Selma Jokela-McCone

231½ Oak St., Portland, Ore.

Toverittaren tilaajaluettelo osoittaa seuraavaa:

UUSIA	70
UUDISTUKSIA	31
KATKENNUT	38

KIRJEENVAIHTAJILLE!

Kun kirjoitate vaikkapa lyhyenkin pätkän, niin kirjoittakaa kaikkiin mokomiin musteella ja vain toiselle puoleen paperia. — Lyijykynällä ja molemmin puolin paperia kirjoitettuna kirjotus "tuhraantuu" niin että on hyvin vaikea, vallankin nimistä, saada selvää, joten virheiden välttämiseksi olisi jätettävä sellainen tapa pois. —LATOJA.

LUOKKATAISTELU-ALUEELTA

PEARSON, WASH.

Kevättervehdys kaikille Toverittaren ystäville!

Osastoomme viime kokouksessa ytyi muuttokortilla jäseneksi Frank Riisanen. Ompeluseura yhdistettiin ja hyväksyttiin osaston alaseuraksi.

Ompeluseuran kokoukset ovat joka toinen torstai. Paikka on tiedä, kun kutsutaan talosta taloon, mutta kalpa se tiedoksi saadaan.

Maanviljelijät ahertelevat peilloillaan, että saataisi syömistä, kun kaiken tavaran hinta on noussut niin tavattomasti ja kaikki on niin

KAHVI-JUTTUJA

En ole pitkään aikaa sanonut halustua sanaa noista tilausnumeroista, mutta nyt puuttu asiaan. Viime numerossa osottelen hoitaja huomauttaa, että muutamissa keski- ja itäpiirien kylissä on Toverittaren tilauksia katkenut oikein tuskuttain. Sananlasku sanoo, että hedelmistä pui tunnetaan. Erittäinkin itäpiiriläiset tahtovat karsia Toverittaresta pois "joutavat romaani-pätkät", mutta nyt kun niitä on ollut Toverittarissa vähemmän ja sen sijaan enemmän vakavampaa lukemista, niin — nyt ne hedelmät alkavat siellä näkyä. Luulisi, että nyt siellä Toverittarista oikein kilvassa levitetään ja luetaan. Mutta numerot näyttäivät, että Fitchburgista on katkenut yhden viikon ajalla kuusi tilausta ja Worcesterista 5.

Romaaneja siellä halutaan idässä-

kallista. Saa nähdä kuinka kauan sitä vielä rahalla saa ruokaa.

Lasten sunnuntaiouluista oli puhe kokouksessa ja luvattiin perustaa se jos saadaan sinne lapsia ja apua opettamisessa. Lasten ylösotto tuli Mrs. Lahden tehtäväksi.

Kesä se taitaa vihdoinkin tulla, koska on ollut jo muutamia päiviä kaunilimpia ilmoja.

Tuhkuria liikkuu paikkakunnallamme. Nytkin on kansalaisemme Antti Mäen neljä lasta sairaana tuhkurissa. Ikäviä lapsille ja vanhemmille. MRS. LAHTI.

FORT FRANCES, ONT., CAN.

Vappujuhlaa vietimme täälläkin. Näytöskappale "Kevätjuhla" esitettiin moitteettomasti. Muuta ohjelmaa oli myöskin. Lopuksi vähän tanssittiin.

Seuraava näytöskappale, jota harjoitellaan, on "Irja". Sitä sopisi paikkakuntalaisten tulla katsomaan. Jos esitys vähänkään onnistuu, on "Irja" katsomisen arvoisen kappale. Vielä ei ole tarkemmin määrätty milloin se tullaan esittämään; seurakunta palkallisia ilmoituksia. H—i.

DULUTH, MINN.

Kovin pelkäsivät punasta lippua ensi päivänä toukokuuta. Duluthin järjestyksen valvoja oli saapunut tushnakaupalla kieltämään työllisiä nostamasta punalippua hulumamaan kullekseen. Eivät kuitenkaan rinnassa olevaa juhlanuhkaa otaneet pois? Työlliset päättivät kaikista huolimatta näyttää kuinka paljon on niitä, jotka seuraavat lippujansa, vaikka ne nyt katsottiin parhaksi jättää pois ylivoiman pakkamana. Mutta sitä tunnetta ei mikään hävitä, joka paloi läsnäolevien povessa. Se yhä kasvaa!

Marseljeasin sävelet tekivät valtavan vaikutuksen ja saivat voimakkaan kätten räpytyksen suosiosoitukseksi. Kulkue lähti postitalon edustalta 4000-lukuisena pitkin Superior-katua Woodmen ja Scandinavian haalle. Molemmat haalit täytyivät, vaikka ovat tavallisen isoja kooltaan. Ääriään myöten ja nös jäi paljon ihmisiä odottamaan vuo-roaan, jos joku sattui lähemmään, että saa poistuneen tilan. Muistoon painui duluthilaisille tämä Vappu. Tietääkseni ei ennen ole täälläkään niin paljon punaista värä peletty, mutta pelko osoittaa, että työväestö alkaa herätä ja voittaa alaa, ja se näyttää olevan niin vaarallista.

Juhlaa etupäässä oli valmistanut skandinavialaiset. "Radikaali"-veljemme olivat haalilleen jo alkaisin iltapäivällä valmistaneet vapaat juhlat ja vapaan ravintolan. Ei siis ollutkaan alkamusta näyttötytä päivän valossa, vaikka keskuskomitea oli päättänyt panna juhlat toimeen. He tahtivat olla syrjässä tunnetulla tavallaan. FEMIA.

EUN, MICH.

Terve, Toveritar, sinä, joka yksin käyt tervehtimässä meitä mataloissa

kin, sitä todistaa sekin, että Raivaajan joka numero sisältää "joutavia romaanein pätkiä" melkein enemmän kuin yksikään Toverittaren numero voi sisältää.

Ja Hibbingistä, Minn., on katkenut 10 tilausta. Sieltä kirjoitettiin, että jos ei niitä romaaneja ala tulla nopeammin ja enempi, niin ei enempää Toverittarta tilata.

He kai tilaavat N. Y. Uutiset, tai "Suomettaren", tai "Auttajan". Minun mielestäni olisi sentään mukavampi, että annettaisiin peidän tilata sosialistisia lehtiä ja lukea sosialistisia romaaneja. Vai kuinka?

Ja entäs ne Toverittaren romanit. On tullut tavaksi ihailia Alexis Kiven romaaneja. Mutta olen tavannut meikkäläisiä, jotka eivät ole ottaneet vaiakseen lukea "Miten Allitalon Antista tuli sosialisti", sen kun on kirjoittanut vaan joku Miilia. Mutta jos saatte tuon Allitalon Antin vielä käsiinne, niin lukekaapas sentään, vaikka se onkin vaan jonkun meikkäläisen Miilian kirjoittama.

Ottakaapa nyt oikein tosiyöksi Toverittaren levittäminen siellä kes-

kodeissamme ja tuot niin paljon hauskaa lukemista meille perheenäideille, että pitää jättää tärkeimmätkin askareensa ja katsoa ensin vähänkään Toverittaren opettavia palstoja. Ja kun tulee ilta ja saa pienokaiset levolle, sitte lukea se aivan kokonaan.

Kerron vähän nykyisistä riennostamme täällä vesakon kaatajana ollessamme. Olimme toista vuotta paremmilla työmarkkinoilla, koska täällä oli kovin huonot työansiot, sitä täytyy raataa ulkona kun ei ole muuta kuin velkaa. Ja puskiiko on vielä aivan kämpän lähellä.

Menimme sillä mielellä, että olemme siellä kaivosseuduilla niin kauan kuin saamme tämän maapalan omaksi. Mutta niin ei ollutkaan kuin me sen päättimme. Mieheni ei jaksanut raataa kyllin kauan tuolla synkässä kalvoskomerossa. Hän pyysi minua että lähdemme maalle. Hän ei jaksanut enää olla tuolla syvyydessä työssä. Panin ensin mahdolliseksi, että eihän meillä ole vielä kylliksi rahaa, mutta hän selitti minulle oikein tarkoin sen hirveän kovan työn ja huonon ilman, joka siellä on, niin täytyi minun myöntyä. Ja kun elämä tulee kaupungissa maksamaan niin paljon, vaikka on hyvät palkat, niin ruokatavara maksaa kaksi kertaa niin paljon kuin ennen. Ei voi vielä nauttia luonnostakaan, kun on kalkin puolin koko luonto niin kylmä ja kolkko. Olin ajatellut niin monasti, että se on kovin väärin, että nuoren ihmisen pitää siirtyä näin kauvaksi muista ihmisistä. Sahan siellä kaupungissa käydä työväenhaalilla ja siinä siellä tuttavilleen puhua tästä kapitalisesta yhteiskunnasta. Täällä ei uskalla puhua kenellekään. Kaikki ovat "uskovaisia" ja "autuaita". Ja niitä uskonilakkoja-kin on monenlaisia, ettei tiedä mää-räkkään.

Tässä on lähellä Paynesville, jossa on sosialisteilla haali, mutta ei koskaan pääse sinnekään, kun ei ole kumppania ja kun yhdessä emme voi mennä, kun ei ole kuka hoitaa lehmät. Toveruudella.

PIENVILJELIJÄN EUKKO.

BUTTE, MONT.

Kesä tulee! Niin tavataan sanoa tänä aikana vuodesta, vaan ei täällä Buttessa, täällä kun on talvea 13 kuukautta vuodessa. Unohtuu siinä jo kesäntoiveet. Huhtikuun ajan on satanut lunta joka päivä, vaikka tosin on sitä mukaa sulanut pois. Ja siten se pitää maan aina rapakkoisena ja limat ovat kylmät. Päivälehdet tohisevat, että nyt kun kaupunki on muka puhdistettu, niin se kiittää kuin kattilan kylki. Hm! Ainakaan täällä työväen kaupunginosassa ei tuo kirkkaus silmiin koske, jollei katso taivaalle noita lumivaipaisia vuortenhuippuja. Rikkaiden kaupunginosassa se tietysti kiittää ja väikkää kuhu Uskelan Jussin sormus.

Mr. J. Backman ampuu entistä vaimoaan ja vanhinta 16 vuotiasta poikaansa murhatarkoituksessa. Vaimo

ki- ja itäpiirissäkin, siellä kun on niitä lapsukaisiakin niin paljon. Toverittaren tilaushinta on vaan dollarin vuosikerta, joten sitä pitäisi olla helppo levittää kovinakin aikoina. Ja sitäpaitsi Toveritar ilmestyy säännöllisesti kerran kuukaudessa laajennettuna 12-sivuliseksi. Tätä numeroa tulisi tilata tukuttain ja levittää tienraivajana tilauksien kerääjille.

T. k. laajennettu numero tulee m. m. sisältämään seuraavat kirjoitukset:

Palvelijattaret ja unionismi; kir. Lyydi Gratehoff;

Kymmenvuotismuistelo Suomen vaaleista, kirj. Mary Haapala.

Muutamia sanoja nais-asiasta, kirj. Helmi Mattson;

Lapsen kasvatuksesta, kirj. Klau-die Parkkonen.

Äitipuolen asema ja sen merkitys, kirj. Työläis-äiti.

Runoja ja muuta kaunokirjallista tulee tähän numeroon myöskin.

Levittäkää Toverittarta!

— — —

Mikäs nyt kynäilijöittemme vaivaa? Siitä on jo viikkoa vierähtänyt, kun julistettiin kirjoituskilpailu aineesta:

ja poika pujahtivat vaatesäiliöön pilloon ja niin pelastivat henkensä, päästen vaan pienillä naarmulla. 14-vuotias poika ja 9-vuotias tyttö pääsivät ulos. Julmuri luuli vaimonsa ja poikansa kuolleen. Käänsi pyssyn piipun omaa päätänsä kohti ja niin sisukas äijä jätti tämän maailman. Backmanit olivat olleet erossa seitsemän vuotta, jonka ajan Mrs. B. oli hoitanut ja kasvattanut kolme lastaan omilla ansiollaan.

Mullanista, Idahosta, huhtik. 19 p. tänne tullut Kusti Koski ampuu entisen vaimonsa. Hidan. Mies oli kuullut työmaallaan kaivannossa, että vaimonsa on tullut tänne Butteen. Hän nousi heti ylös kaivannosta, raportteerasi aikansa ja lähti etsimään vaimoaan, jonka löysikin erään tuttavansa perheestä, jonne vaimo oli laittanut itselleen asunnon. "Miksi tulit tänne Butteen?" oli Kusti kysynyt. "Siksi että minun oli niin kovin vaikea ansaita hoito ja elatus kahdelle lapselle. Ajattelin, että jos täällä olisi helpompaa, kun täällä on paremmat palkat", oli vaimo vastannut. Samassa hän huomasi villin ilmeen miehen kasvoissa, jota pelästyi ja yritti pakoon. Kun ehti porraskäytävälle, saavutti surmaava kuula nuoren, kauniin, lapsiansa rakastavan äidin sydämen. Sananlasku sanoo, että joka rakastaa, hän myöskin uhraa, mutta tämä raakalais-isiä ei voinut mitään uhrata ei edes lastensa tähden niin paljon, että olisi suonut heille edes äidin hellää hoivaa, jota lapset niin paljon kaipaavat. Mrs. Koski oli syntynyt Kuparisarella, Mich. Vanhempiensa asuvat siellä.

Entinen sotilas James Shea tappoi puukolla 28 vuotiaan Harry Godfeyn huhtik. 20 p:nä, jossa-in kapakassa. Kinastelu alkoi irantilaisten pääsi-äiskatukukueesta, jota viina ja alko-lsänmaallisuus avustivat niin pitkälle, että se maksoi miehen hengen.

Samana päivänä iltana oli jonkun perheen isä Meadervillessä sanonut vaimolleen, että pue nyt itsesi ja lapset ja mennään sitten jonnekin teatteriin, tai kävelylle ja aikoi sillä ajalla hakea itselleen tupakkaa. Kodin orja oli ihmeissään, että mistä noinen kohtelaisuus nyt tulee, että hänkin pääsee matkaan. Puki itsensä ja lapset, kuten käskettiin, vaan tupakanhalkia saapukin kotiin vasta seuraavana päivänä. Vaimoraukka tykkäsi tästä niin huonosta, että silvoksi pyssyn ja ampuu suustaan läpi, vaan ihme ettei kuollut. Eikä vieläkin ja ehkä paraneekin, kun kerkiiää.

John Pekkarit sai surmansa v. k. 30 p:nä Bouling kaivannossa. Meni niin kappaleiksi, että ei päätti edes löydetty, muuta kuin vähän sruja. Toimen käsi meni samoin. Pekkarit asuivat 478 Park kadulla.

Tuli pääsi liti Madot kaivannossa v. k. 23 p:nä. Siellä oli työt seisauksissa toista viikkoa. Viiteen läikäl-vantoon vaikutti Modokin tulipalo niin paljon että miesten täytyi olla kolme päivää työstä pois.

Kaikkiaan oli kuolemantapauksia kaupungissamme v. k. ajalla 139 ja

Mitä on sota? Tässä numerossa piti saataman jo ensimmäiset kilpakirjoitukset julistuksi. Ei ole vielä yhtään kirjoitusta saapunut.

Ja täällä on niin äärettömän paljon kirjoituksia "onnellisesta avioliitosta" ja "ukkojen kasvattamisesta", että niillä täyttyisi Toverittaren monta numeroa. Ja ne ovat lähes kaikki hyvin kirjoitettuja, asiallisia ja johdonmukaisia. Naiset kyllä pystyvät kirjoittamaan. Ja niistä kirjoituksista, mitä täällä on varastossa, syntyy vielä artikkeleita, kun keritään. Alkaa kuulko, että ne huonontensa tähden jätettiin julkaisematta. Ei ollenkaan. Mutta sellaisia keskusteluja ei voi välttelyn muodossa pitkälle jatkaa niin pienessä lehdessä. Ottaisi vuosia, ennenkuin niissä päästäisi mihinkään tuloksiin.

Siis tekin, jotka olette lähettäneet ennen kirjoituksia, kirjoittakaa nyt siitäkin mitä on sota? Ei tarvitse arkailla palkintotuomareitakaan, sillä heitä on kaksi naista ja vaan yksi mies, ja hän on mies, joka ymmärtää tätä meidän lehteämme. Antakaapas sitten tulla niitä sota-kirjoituksia. — Selma-täti.